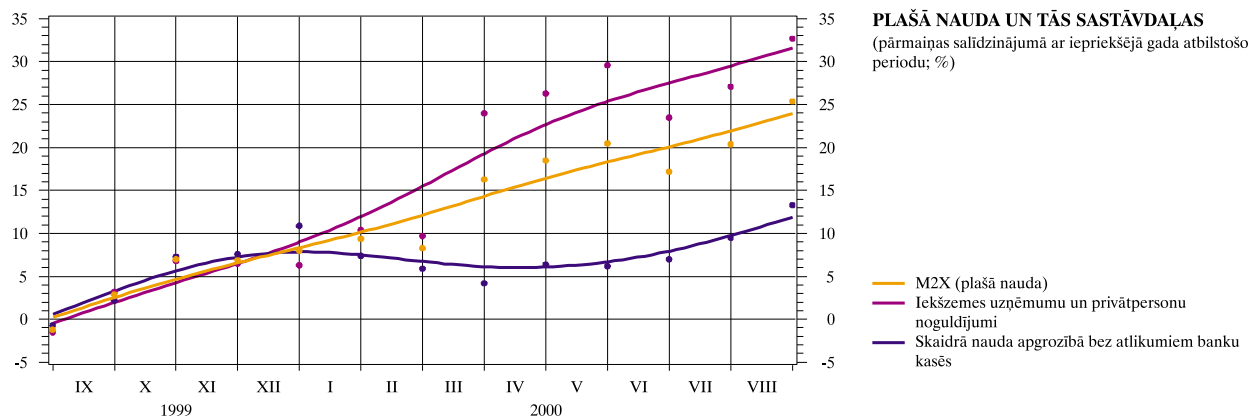

MONETĀRAIS BIĻETENS

8•2000

Latvijas tautsaimniecības attīstība augustā liecināja par ārējā un iekšzemes pieprasījuma kāpumu, bet atsevišķu tautsaimniecības sektoru ieņēmumus mazināja straujais eiro kursa kritums. Patēriņa cenu gada pamatinflācija samazinājās līdz 0.9% (jūlijā – 1.0%). Bezdarba līmenis turpināja kristies (augusta beigās – 8.1%). Būtiski auga gan pa dzelzceļu, gan caur ostām pārvadāto kravu apjoms. Naudas piedāvājums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošā perioda zemo līmeni palielinājās par 25.4% (jūlijā – par 20.4%). Turpinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma pieaugums. Banku augstās likviditātes iespaidā iekšzemes starpbanku tirgū pieauga apgrozījums un saruka procentu likmes. *Skandinaviska Enskilda Banken* izteiktais nodoms par visai augstu cenu atpirt a/s "Latvijas Unibanka" akcijas no pārējiem akcionāriem pozitīvi ietekmēja Latvijas fondu tirgu, un Rīgas Fondu biržas apgrozījums bija 2.8 reizes lielāks nekā jūlijā.

Plašā nauda augustā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi pieauga par 16.6 milj. latu jeb 1.4% (jūlijā – par 2.3%). Plašās naudas likvidākā daļa M1 pieauga par 0.8%, bet kvazinauda – par 2.2%. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 24.0 milj. latu jeb 3.1%. Savukārt neto kredīts valdībai pieauga par 10.4 milj. latu.

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums augusta beigās sasniedza 787.6 milj. latu (no tiem ilgtermiņa kredītu atlikums – 75.2%). No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu atlikums sasniedza 778.0 milj. latu, turklāt nedaudz samazinājās pieprasījuma noguldījumu atlikums, bet termiņnoguldījumu atlikums pieauga par 5.9%, liecinot par uzticību bankām.

Augustā pasaules valūtas tirgū turpināja samazināties eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru un Japānas jenu. Mēneša sākumā eiro kursa kritumu noteica prognozēto līmeni nesasniedzīgais tautsaimniecības attīstības temps eiro zonas valstīs (sevišķi Vācijā un Francijā). Turpretī ASV turpināja augt ražošanas produktivitāte un samazināties darbaspēka izmaksas, tāpēc palielinājās ASV dolāru pieprasījums. Mēneša beigās Eiropas Centrālā banka par 0.25 procentu punktiem paaugstināja procentu likmes, lai apturētu inflācijas pieaugumu, kas jau vairākus mēnešus pārsniedza tās noteikto gada pieauguma līmeni (2.0%). Japānas jenas kursa pieaugumu noteica Japānas centrālās bankas veikta procentu likmju paaugstināšana. Attiecībā pret latu ASV dolāra un Japānas jenas kurss pieauga (attiecīgi par 1.2% un 3.8%), bet eiro un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss samazinājās (attiecīgi par 3.3% un 3.2%).

Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi samazinājās par 2.7% (līdz 545.1 milj. latu), bet naudas bāze – par 2.3%. Centrālās bankas ārējo rezervju un naudas bāzes samazinājumu galvenokārt noteica Latvijas Bankas veikto valūtas mijmaiņas darījumu negatīvais saldo (14.5 milj. latu). Naudas bāzi augustā mazāk ietekmēja bankām izsniegto centrālās bankas kredītu atlikuma kāpums (par 3.8 milj. latu), lai gan Latvijas Bankas izsniegto kredītu apjoms bija ievērojami lielāks nekā jūlijā, turklāt bankas pieprasīja *repo* kredītus ne tikai ar 7 dienu, bet arī ar 28 un 91 dienas termiņu. Sakarā ar pāreju uz jaunu reālā laika bruto norēķinu sistēmu un to, ka īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumi tiks veikti, arī izmantojot eiro, Latvijas Banka apstiprināja jaunus monetārās politikas instrumentu izmantošanas noteikumus.

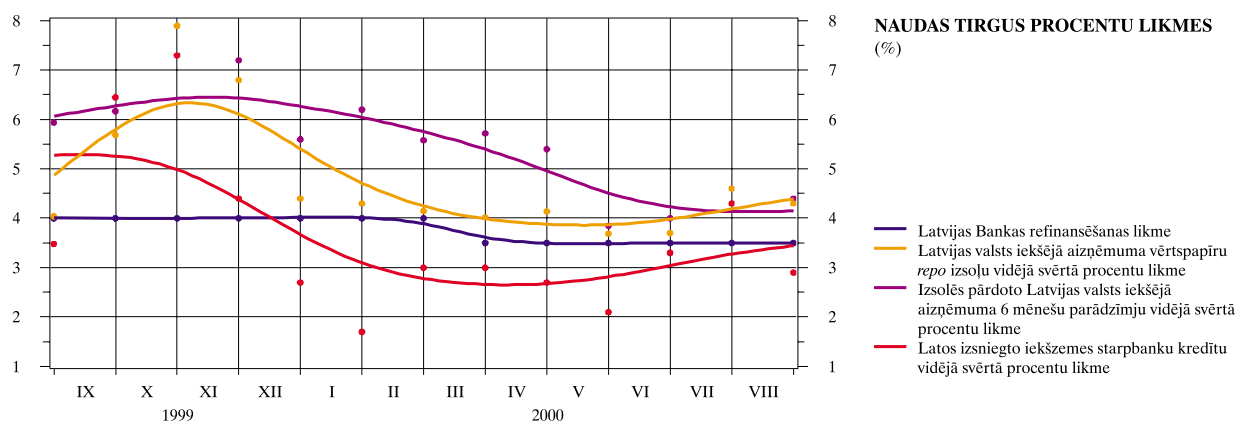
Augustā atjaunojās valsts parādzīmju pieprasījums, bet banku piedāvātās diskonta likmes bija zemas, tāpēc no piedāvātā 3 un 6 mēnešu parādzīmju apjoma (6.0 milj. latu) tika pārdota tikai daļa (3.5 milj. latu). Apgrozībā esošo valsts vērtspapīru atlikums samazinājās par 6.0% un augusta beigās bija 208.9 milj. latu (31.6% no tiem bija 2 gadu obligācijas, 28.7% – 5 gadu obligācijas, 20.7% – 12 mēnešu parādzīmes un 12.0% – 3 gadu obligācijas).

Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais deficīts 2000. gada pirmajos astoņos mēnešos bija 48.7 milj. latu un fiskālais deficīts – 48.2 milj. latu (augustā tie palielinājās attiecīgi par 4.9 milj. latu un 1.9 milj. latu). Savukārt valsts pamatbudžeta fiskālā deficīta pieauguma temps turpināja samazināties (pieaugums augustā – tikai 2.4 milj. latu; jūlijā – 4.8 milj. latu). Valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts 2000. gada pirmajos astoņos mēnešos sasniedza 67.4 milj. latu. Nodokļu ieņēmumi augustā salīdzinājumā ar jūliju palielinājās par 3.7 milj. latu, bet nenodokļu ieņēmumi saruka. Augustā fiksēti kopš gada sākuma lielākie pievienotās vērtības nodokļa mēneša ieņēmumi (29.3 milj. latu). Sakarā ar atalgojuma izdevumu samazināšanos valsts pamatbudžeta izdevumi bija par 3.6 milj. latu mazāki nekā jūlijā. Valsts speciālā budžeta fiskālais deficīts augustā palielinājās tikai par 1.9 milj. latu (2000. gada pirmajos astoņos mēnešos – 32.5 milj. latu). Sociālās apdrošināšanas un nodrošināšanas izdevumi salīdzinājumā ar 1999. gada pirmajiem astoņiem mēnešiem samazinājās par 0.1%, bet sociālās apdrošināšanas ieņēmumi pieauga par 5.2%. Pašvaldību konsolidētā budžeta fiskālais pārpalikums 2000. gada pirmajos astoņos mēnešos sasniedza 5.3 milj. latu. Valdības parāds augusta beigās samazinājās līdz 558.5 milj. latu (par 13.9 milj. latu).

Patēriņa cenu indekss augustā salīdzinājumā ar jūliju samazinājās par 0.5%, un patēriņa cenu gada inflācija saruka līdz 2.5%. Preču cenas augustā samazinājās par 0.7%, bet pakalpojumu cenas pieauga par 0.1%. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada augustu preču cenas palielinājās par 1.6%, bet pakalpojumu – par 5.1%. Deflāciju galvenokārt noteica dārzenų cenu kritums. Cenu atlaižu ietekmē cenas pazeminājās arī apģērbam un apaviem, kosmētikas un higiēnas precēm, sadzīves tehnikai.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā augustā salīdzinājumā ar jūliju samazinājās par 0.2%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada augustu pieauga par 0.7%. Ražotāju cenas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi samazinājās apstrādes rūpniecībā (par 0.2%) un ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē (par 0.9%), bet pieauga elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē (par 0.1%).

Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms augustā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 14.2%. Kravu apgrozījums pieauga gan Ventspils (par 12.7%), Rīgas (par 13.8%) un Liepājas (par 9.6%) ostā, gan arī mazajās ostās (par 44.0%). Arī dzelzceļa kravu pārvadājumu apjoms pieauga (par 5.3%) galvenokārt tāpēc, ka palielinājās dzelzceļa tranzītpārvadājumi caur ostām (par 11.7%).

	2000	
	VII	VIII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	-2.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	-0.5	-0.5
Gada (%)	2.8	2.5
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	1.0	0.9
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	98 496	96 867
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	8.2	8.1
Valsts pamatbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-65.0	-67.4
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	91.0	*
Imports	163.3	*
Bilance	-72.3	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2000	
	VII	VIII
Banku sistēma		
M2X	1 164.1	1 180.7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	401.4	402.7
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	762.7	778.0
Pieprasījuma noguldījumi	474.6	472.7
Termiņnoguldījumi	288.1	305.2
M2D	796.3	803.0
Tīrie ārējie aktīvi	610.5	611.4
Tīrie iekšējie aktīvi	553.6	569.3
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	763.6	787.6
Īstermiņa kredīti	190.5	195.5
Ilgtermiņa kredīti	573.1	592.1
Kredīts valdībai (neto)	62.4	72.8
Latvijas Banka		
M0	557.6	544.8
Skaidrā nauda apgrozībā	449.2	448.1
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	107.0	94.8
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	1.4	2.0
Tīrie ārējie aktīvi	560.0	545.1
Tīrie iekšējie aktīvi	-2.4	-0.3
Kredīti	36.9	39.7
Bankām	38.8	42.6
Valdībai (neto)	-1.8	-2.9
Pārējie aktīvi (neto)	-39.4	-39.9
Ārējās rezerves*	957.71	920.41
Zelts	69.31	67.84
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.55	0
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.04	0.07
Ārvalstu konvertējamās valūtas	887.81	852.50

**PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS
BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU
VALŪTU KURSI**

	2000	
	VII	VIII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	4.3	2.9
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	12.1	14.2
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	14.7	13.3
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	10.4	10.6
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	11.2	10.4
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.8	0.8
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.9	0.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	4.8	3.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	5.4	5.7
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	8.6	7.2
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	7.1	6.5
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.6060	0.6130
Ls pret DEM	0.2891	0.2795
Ls pret GBP	0.9170	0.8880
Ls pret FRF	0.0862	0.0833
Ls pret 100 JPY	0.5570	0.5780
Ls pret EUR	0.5653	0.5466

Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde apkopojusi datus par rūpniecības un tirdzniecības attīstību jūlijā. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss samazinājās par 2.6%, produkcijas izlaidei sarūkot apstrādes rūpniecībā (par 2.4%), elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē (par 0.8%), kā arī ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē (par 30.2%). Apstrādes rūpniecībā turpināja strauji pieaugt pārējo transportlīdzekļu ražošana (par 32.3%), citur neklasificētu mašīnu un iekārtu ražošana (par 16.6%), tekstilizstrādājumu ražošana (par 12.1%) un apģērbu ražošana, kažokādu apstrāde un krāsošana (par 7.1%). Mazumtirdzniecības apgrozījums jūlijā palielinājās par 8.4%.

Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes publiskotie dati liecina, ka 2000. gada 1. pusgadā nefinanšu investīcijas Latvijā bija par 22.0% lielākas nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā un sasniedza 353.0 milj. latu.

	2000	
	VII	VIII
Banku rezerves	149.3	135.2
Nacionālā valūta banku kasēs	47.7	45.4
Noguldījumi Latvijas Bankā	101.6	89.9
Ārzemju aktīvi	1 175.9	1 246.0
Ārvalstu valūta banku kasēs	33.2	32.1
Prasības pret ārvalstu bankām	631.3	669.1
Prasības pret ārvalstu nebankām	373.5	403.5
Pārējie aktīvi	137.8	141.2
Prasības pret centrālo valdību (neto)	92.5	99.7
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-28.3	-24.0
Prasības pret valsts uzņēmumiem	44.0	46.1
Prasības pret privātuzņēmumiem	605.6	619.0
Prasības pret privātpersonām	126.2	132.6
Neklasificētie aktīvi	172.0	182.3
Pamatlīdzekļi	99.1	100.8
Nauda ceļā	8.0	6.7
Pārējie aktīvi	40.9	47.0
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	24.1	27.7
AKTĪVI PAVISAM	2 337.3	2 437.0
Pieprasījuma noguldījumi	281.2	285.7
Valsts uzņēmumu	35.5	37.7
Privātuzņēmumu	139.8	143.8
Privātpersonu	105.9	104.2
Termiņnoguldījumi	113.7	114.6
Valsts uzņēmumu	23.4	21.9
Privātuzņēmumu	33.0	33.7
Privātpersonu	57.4	59.0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	367.8	377.7
Valsts uzņēmumu	13.6	13.4
Privātuzņēmumu	174.8	178.8
Privātpersonu	179.4	185.5
Tranzītfondi	22.3	22.2
Ārzemju pasīvi	1 125.4	1 179.7
Saistības pret ārvalstu bankām	232.0	232.1
Saistības pret ārvalstu nebankām	699.8	717.9
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	193.5	229.7
Saistības pret Latvijas Banku	38.8	42.6
Parāda vērtspapīri	8.6	10.1
Kapitāls un rezerves	206.4	214.0
Rezidentu	54.4	58.0
Nerezidentu	152.0	156.0
Uzkrājumi parādiem un saistībām	63.5	65.8
Neklasificētie pasīvi	109.7	124.5
Nauda ceļā	41.4	53.4
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	48.0	47.4
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	20.3	23.7
PASĪVI PAVISAM	2 337.3	2 437.0

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2000

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

*Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturojumu publicēšanas datumi ir atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>).
Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).*